

1178
2

Verehrer JOSEPH, der Wonne der Germanien! —
 Man drängt sich hier Dich in Triumpf zu sehn,
 Der Du zu des gesanten Reiches Ruhme
 An diesem teutscher Herzen Heiligtume
 Den Tag der allgemeinen Freude herrlich zierst.
 Dein Werk verräth Dich selbst — Du führst
 Den Namen KARL, der die wahre Fürstenwürde
 Gepriesen überall zu unsers Kaisers Zierde
 In jeder Sat verbreitet und vermehrt;
 Der durch wolthätige Beweise lehrt,
 Verdienst und Wissenschaft, und Kunstfleiß aufzuweken,
 Der heut uns heißt die Festeswonne ganz zu schmecken,
 Der dieses Wagens Mund vom Gold gewebt, gestift
 Hier samt dem Wappen Deiner hohen Ahnen schmückt —
 Wer sieht nicht hier Geschmak, Kunst, Altertum!
 Wer fühlt sich heute nicht wie im Elisium? —
 Ja, Lob und Ehre strömt in diesem Feierwagen
 Von allen Reihn zu — in künft'gen Tagen
 Verewiget! — — —
 Ha! JOSEF Deutschlands grosser Kaiser lebe!

NOVVS BENNONIS
 ANTIQVI BOLORVM PATRONI
 SECVLO ALTERO SPLENDOR.
 SIVE
 PLAVSVS BIS IVBILAEVS

In honorem S. Bennonis Episcopi Misnensis in Saxonia,
 Et per duo Secula Bavariae Patroni,
 Cujus sacra Lipsana e Saxonia Monachium a. 1576.
 Translata, & a. 1580. illata sunt insigni
 Electorali Ecclesiae Collegiatae ad B. M. V.
 Honorifica inscriptione concinnatus,
 Cum secundum Seculum a. 1780. in ea celebraretur.

Seculo Festas referente lucas
 Redaidi carmen. Horat. Lib. 6. od. 6.

PLAVDE SAXONIA!

Sancti Bennonis incunabilis Hildesiae a. 1010. illustrata,
 Tanti Episcopi splendore a. 1066. vitae Sanctimonia,
 Miraculorum gloria, denique sancta ejus morte
 A. 1106. 16. Junii illustrior reddita,
 Illustrissima vero,

✠

Cum

Cum tui Duces, ac Electores ejusdem Sancti patrocinio a)

Ad avitam fidem redire caeperunt tam felici successu,

Vt intra 60. annos jam ultra 40. Principes, Filios ac Nepotes
Ex stirpe Electorali, & Ducali Weiffenfelfiana, ac Citiensi numeres. b)

Interruptae per tria fere Secula inter Domum Boicam, & Saxoniam
Nuptiae procurante Bennone hoc rursus Seculo celebratae sunt, c)

Cum ad stabiliendam magis, ac ornandam fidem orthodoxam

Maria Antonia Caroli VII. Imp. & Bavariae Ducis Filia

Friderico Christiano Saxoniae Duci, ac Electori,

Et Maria Anna Friderici Augusti Polon. Regis, & Saxoni. Elect. Filia

Maximiliano III. Bav. Duci, & Electori

Felicibus auspiciis a. 1747. nuptae sunt.

PLAVDE BAVARIA!

Gloriosum jam per duo Secula S. Bennonis domicilium,

Qui mutata in Saxonia religione regionem quoque mutavit,

Praesertim postquam Mauritius Sax. Dux argenteam ejus imaginem

150. florenorum millibus aestimatam in profanos usus

Convertit, a. 1553. aet. 43. glande plumbea in praelio trajectus,

a) Id quod disertè ait Godifredus Henschenius in act. SS. ad 16. Junii p. 202. his verbis: Posteros Saxoniae Principes per S. Bennonis apud Deum precibus feliciter ad fidem Catholicam redire caepisse. Primus fuit Fridericus August. II. Saxon. Elector, & Poloniae Rex a. 1697. Ejus Filius Frideric. Aug. III. a. 1712. Rex Poloniae electus a. 1734. 16. prolium regiarum Pater. Frideric. Christian. Elect. & Saxon. Dux.

b) Albertus Dux Weiffenfelf. a. 1692. cum Anna Christina Filia. Christianus August. Dux Citiens. S. E. R. Cardin. † 1725. 23. August.

c) Anno 1440. Amalia Saxon. nupsit Ludov. Diviti Duci Landishut. Elisabethae Bay. a. 1462. Ernesto Duci Saxon. & Electori.

Abolita penitus inter Saxones fide Catholica

Refloruit S. Bennonis veneratio in Bavaria,

Alberti V. Bav. Ducis vere etiam sic Magnanimi heroica pietas

Sacra Ejus Lipsana ab Augusto I. Sax. Duce, ac Elect. impetrata

Suae Regiae Monacensi firmissimae religionis arci

A. 1576. ab urbe hac condita quater centesimo intulit, d)

Felix Bavariae Metropolis, cui e Saxoniae ruinis cessit Benno,

Felix Benno, cui ex illa migranti cessit Basilica Mariana! e)

PLAVDE ELECTORALIS ECCLESIA COLLEGIATA!

Guilmo V. Pio Bav. Duci haec reservata est gloria,

Vt post Patris Alberti, jam id meditantis, mortem

Pretiosum hunc Thesaurum ex aula Ducali in hanc Marianam

A. 1580. 16. Junii magnifico apparatu transferret.

Benno eximius semper, cum viveret, Mariani cultus promotor

Non alio, quam in sanctissimae hujus Virginis gremio

Reponi, & per duo jam Secula quiescere voluit,

Bennonis Insignis tVteLarls

AMata reqVies In DIVa VirgIne, f)

Quae Thesaurum hunc possidet, nunquam a se auferendum. g)

d) Exstrui caepta ab Henrico Leone Bav. Duce a 1776, dicta sub hoc Alberto, & Guilmo V. *Germanica Roma*.

e) Tunc hujus Ecclesiae erat Praepositus Georgius Lautherius. Decanus Sebastian. Franz Parochus Petrus Haidfalk.

f) Haec requies mea in Seculum Seculi, hic habitabo, quoniam elegi eam, Psalm. 131.

g) Non auferetur ab ea. Luc. 10.

Jam prius a 1523. Ejus Sanctorum albo inferti
Honores a Wilhelmo IV. & Ludovico fratribus Bav. Ducibus
In praecipuis Bavariae urbibus sunt promoti. h)

REPETE PLAVSVS BASILICA MARIANA!

Benno tuus primis jam a translatione sua annis

In aulam, urbem, viciniam, totamque in Bavariam
Per singularia beneficia, & patrata etiam miracula

Eximie beneficium se se evergetam exhibuit. i)

Hinc pia Guielmi V. liberalitas ejus aram, & imaginem

Pretiosis ex auro & argento donis, 10. Candelabris,

3. Lampadibus, Thuribus, aliisque ornavit.

A. 1501. elaborata est affabre nova illius imago pectoralis

Penitus argentea, auro, & gemmis dives,

Cui sacra Ejus ossa omnibus gemmis pretiosiora sunt inserta.

A. 1603. octoginta paraeciae cum Civitatibus Frisingana,

Et Brunoviensi ad Ejus aram supplices accedere.

h) Canonizatus est ab Adriano VI. Rom. Pontif. a. 1523. non sine effusa bile Martini Lutheri, qui contra hanc Canonizationem propudiosum librum edidit cum hac infami inscriptione: *Contra novum Idolum, & antiquum diabolum Benonem, qui Misniae altari imponetur.* Hinc Georgius fervens catholicus Dux Saxoniae & Joannes VII. Misniae Episcop. hos Bavariae Duces rogarunt, ut Canonizationis Decretum Monachii, Landshuti, Ingolstadii, Landspergae &c. Templorum foribus affigi curarent.

i) Liber Monachii a. 1679. editus recenset ultra 500. beneficia, & miracula ab an. 1601. usque ad illum annum ipsius intercessione patrata.

A. 1604. nova ara lateralis Ejus honori erecta

Cum magnifico arcu triumphali a Maximiliano I. Bav. Duce,

Qui ad novum hunc splendorem 1000. florenos,

Vti aliae beneficae manus ultra 3000. florenos contulere k)

A. 1605. urbs Augustana magno numero, sed majore devotione

Cum Pro-Episcopo, & 3. urbis abbatibus huc peregrinate

300. etiam florenos ad Sancti aras obtulit.

A. 1607. Melchior Clefelius Episc. Viennensis, & S. R. E. Cardinalis

Voti reus per continuatos 12. dies ad Ejus altare sacra patravit.

Sigismundus III. Polon. Rex quotidianam missam,

Ferdin. II. Caesar 2. Missas hebdomadatim ibidem legendas fundarunt.

A. 1608. erecta jam Bennonis Sodalitas a Paulo V. Rom. Pontif.

Confirmata, multisque Indulgentiis ditata est.

Ab a. 1580. usque ad an. 1634. urbs Monacensis, & vicinia

A pestifera luce omnino immunis perstitit,

Quamdiu Monachii sancti ossa perstitere,

Iis Salisburgum ob belli metum translatis haec immane saeviit, l)

Sed iisdem Monachium reductis omnino cessavit,

Ultra centum & quadraginta annos nunquam redire ausa,

Alia beneficia primo a translatione Seculo ab eo in Clientes

Collata plura fere numerabis, quam seculi dies.

k) Capitulum Colleg. 600. urbs Monacens. 1000. B. Kulmayn 300. Baro Rechbus 200. D. Heidenreich 200. Ludov. Schrenk Vic. Gen. Frising. 150. Wafferburgum 100. Monasteria Benedicto Buran. 100. Nideralt. 100. Schyrense 84. Scheftlar. 60. Tegernsee. 50. D. Guidobon. 150. supr. Cancellar. 100. Archiater aulae 104. Udalar. de Preising 50. &c.

l) In solo colleg. Monac. S. I. ultra 30. Patres, & fratres charitatis victimae cecidere.

A. 1680. primum Seculum maxima per octo dies

Solennitate, & omnium, etiam tormentorum bellicorum

Ex gemina Basilicae turri explosorum plausu est celebratum. m)

In magna S. Lipsanorum per urbis plateas circumductione,

Quam Maximilianus II. Princeps Electoralis cum Maximiliano Philippo Bav. Administratore, & conjuge Febronia comitatus est

Circumlata est pretiosa gemmis & argento Sancti Imago,

Prope quam Sacerdotes portabant Sancti *Mitram, Pedum, & Casulam,*

Quae in primo sepulchro ducentis annis incorrupta inventae sunt.

Tunc S. Benno de novo electus, & promulgatus est peculiaris *Ecclesiae Colleg. urbis Monacensis, & orbis Boici Patronus.*

A. 1698. Jos. Ferdinand. Maximiliani II. Electoralis filius

S. Bennonis patrocinio mortis periculo mire est liberatus.

Hinc Maximilian. Pater, & Clemens Archiepisc. Colon. hujus frater

Elegantes duas argenteas, 5. pedes altas geniorum

Cum pileo, & habitu electorali speciem referentes statuas

Ad Divi Soteris aras obtulere. n)

A. 1708. extra Basilicam fons S. Bennonis dictus, erectus est,

Ex quo salubres bibentibus aquae profluunt.

Hic fons a. 1758. variis parergis & picturis est illustratus

Adjecto chronico: *ECCE, blbItE aD fontEM saLVtIs.*

m) Praepositus erat Wolsfg. Sigism. B. Leibelſing. Decanus. Joan. Jac. Thalman. Paroch. Caspar. Höger.

n) Cum hac latina inscriptione: *cum a. 1698. 13. Januar. Jos. Ferd. filius electoral. periculofissime decumberet, apparuit ei in somnis angelus manu dextra crucem gerens, & hortatus est, ut S. Bennonem invocaret, evigilans invocavit, & ad aspectum Sancti statuae e Basilica allatae momento sanatus est.*

Ejus etiam mitra aegrotantium Caputibus imposita, multis quoque per hoc seculum corporis salutem attulit. Mille alia beneficia testantur tot aurea, argentea, & cerea anathemata, tabulae votivae, variae oblationes, tot singulis annis ex remotis etiam oppidis, & pagis institutae ad S. aras supplicationes. In geminis praesertim a. 1771. & a. 1772. ob graves urbis & Bavariae necessitates habitis circumlata per plateas argentea S. Bennonis statua, quas semper Maximilian, III. Elector, Maria Anna Electrix, Maria Anna Clementina vidua cum aula, curia, Clero, & maxima devotione commitati sunt. A. 1771. Senatus Monacensis huic Sancto suo Evergetae publicum gratitudinis monumentum posuit in testudine turris ad portam, & pontem Ifarae, in cujus fornice Ejus urbem protegentis imaginem eleganti penicillo depingi curavit, inscriptis in laudem hujus elementorum domitoris his verbis: *Contra pestem, famem, ignem, & tempestates.* In facie hujus triumphalis arcus:

DIVO BENNONI EPISCOPO, PATRIAE TVTELARI

SENATVS MONACENSIS.

Anno 1773. editus est Monachii libellus apologeticus S. Bennonis contra Milnensis Pastoris ingrati in suum popularem civis ejus miracula, & ossa maledice profcindentis mendacia.

CELEBRITATI BIS SECVLARI

Dies 16. Junii felix initium dedit cantato solennis Missae officio. Vesperis & Lytaniis, praesente Serenissima Electrice vidua.

17. interfuit officio Serenissimus Elector ab eodem Praeposito Eccles. celebrato.

Salvis Titulis. Fuit is Jos. Ferd. Comes de Spaur Episc. ord. Equest. S. Georg. Sacerd. Jubil.

18. Jos. Ant. Comes de Königsfeld Praepos. ad S. Wolfgang. hujus ord. Equest. Decanus.

19. Franc. Praelat. Polling

20. Franc. Xav. L. B. de Feury Dec. ad S. Petri.

21. Jos. de Oeffner Paroch.

22. Albert. Praelat. ad S. Magni.

23. Franc. Praelat. ad S. Nicol.

24. Carol. de Vacchier Dec. Inful. Praep. Habac. Sac. Jubil.

Qua die novendialis haec devotio coronata est publica per urbis plateas eucharistica processione, quam praeter omnes Sodalitates, utrumque Clerum, & Capitulum comitabatur Serenissimus Elector cum aula, Hierothecam sacram portante eodem Praeposito, qui ad quatuor exstructa in plateis altaria Populo sacram benedictionem impertivit resonante Tormentorum, & fistularum militarium fragore.

Ferculum S. Bennonis Casula, mitra, & pedo ornatum

4. Senatores, & 6. ferculum ejus statua pectorali ac S. ossibus illustre sequebantur. Per hosce dies tres ab ordin. Concionat. Franc. Xav. Scherer Can. dictiones sacrae habitae. Praeter urbem Frisinganam & Arding, oppida Dachavium, Brukum, Inderstorff ultra centum Parochiae huc peregrinatae sunt.

Communicantes in Eccl. Coll. 24000, in aliis Templis simul ultra 30000, ultra 1000. miss. sacrificia in illa celebrata.

Indulgentias plenarias per modum Jubilaei concedente Roma, Cantato in ea Hymno ambrosiano tota solennitas est finita.

Tempestate pluvia sub meridiem, quod mirum, repente in serenam mutata.

Sicque maxima omnium devotione, & solatio

PLAE BENNONINAE VENERATIONI

SECVNDI SECVLI IMPOSITVS FINIS.

Qui Te Patronum per secula bina colebant,

O Benno, Bavaris perge favere tuis.

AD BAVAROS.

Hic bellum lacrymosum, hic miseram famem,

Pestemque a populo, & Principe procul

Vestra motus aget prece,

*Horat. Lib. 1. od. 21.
de Apolline.*

A. C. 1780,